

som maa siges at undergrave al Christendom her i Landet. Staten har den Pligt at sørge for, at der kan udvikle sig et sandt Kirkeliv rundt om i Landet, og derfor kan den ikke overlade til de enkelte Sogne eller Menigheder at skaffe og vælge, som de selv vilde. Men det er da Gud være lovet ogsaa Noget, som hidtil har været erkjendt af Alle indtil forleden Dag, at hvorledes man end vil ordne denne Sag, saa er det ikke blot Ret, men Pligt og nødvendigt, at Staten maa have den øverste Ledelse af disse Anliggender. Derfor vil det ogsaa sees, at alle Forslag, der hidtil ere komne frem, og som have været nogenlunde alvorligt udarbejdede, gaar ud paa, at Staten paa en eller anden Maade skal have en væsentlig Indflydelse paa og øve en væsentlig Control med Præsteembedernes Besættelse. Hvad enten man seer hen til det Forslag, som i Kirkecommissionen har fundet en væsentlig Støtte i det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds (Høgshov), eller man tager Hensyn til det Forslag, der her i Thinget nærmest repræsenteres af det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen), eller til alle de Forslag, som ellers ere fremkomne, vil man finde, at det erkjendes fra alle Sider, at Sagen maa ordnes saaledes, at Statsmagten faaer en afgjørende Indflydelse paa, hvem der overhovedet skal kunne vælges, og paa, hvem der endelig skal ansættes i Embedet. Snart ordner man Sagen saaledes, at man kun vil give Menigheden Ret til at vælge mellem et Antal af 3 — det gjør f. Ex. det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds — 3, der vel at mærke indstilles af Regjeringen, ud af det hele store Antal af Candidater, snart vil man have Sagen ordnet saaledes, at, om ogsaa Menigheden faaer Lov til at vælge iblandt et større Antal Candidater, skal dette Valg dog ikke være afgjørende, men det skal staae Kongen efter Cultusministerens Indstilling og Raad frit for at forkaste den af Menigheden Valgte. Jeg henviser i den Henseende til de Forslag, der tidligere have foreligget her i Salen og i Kirkecommissionen, Forslag, som i Kirkecommissionen bære de to Navne, jeg har hentydet til, nemlig de ærede Medlemmer

for Svendborg Amts 5te Valgkreds og Svendborg Amts 3die Valgkreds. Det erkjendes altsaa fra alle Sider, at det er Statsmagtens Pligt, som det er dens Ret, at være væsentlig medbestemmende med Hensyn til, hvem der skal ansættes som Præst, og ingeninde har man for Alvor turdet driste sig til at fastholde den Grundsætning, at hver enkelt Menighed skulde have Lov til at vælge, hvem den vilde, til sin Præst. Men naar man først er kommen til denne Erkjendelse, at Præsten er Statsembedsmand, og at Staten skal og bør have Indflydelse paa, hvem der ansættes som Præst, af Menigheden altsaa kun forsaavidt kommer i Betragtning, som det maa og skal erkjendes fra Statsmagtens Side, at det er en væsentlig Betingelse for, at Præsten kan komme til tilfulde at vøge sin Embedsgjerning, at der er et godt Forhold mellem ham og Menigheden, og at det derfor bør være Formaålet for Regjeringens og Statsmagtens Bestræbelser at finde i det enkelte Tilfælde den Præst, som kan ventes at ville blive bedst modtagen af sin Menighed, saaledes at der kun fra dette Synspunkt betragtet kan være Tale om et Krav fra Menighedens Side, — da stillet Sagen sig ganske anderledes. Og det er min bestemte Overbevisning, at man ikke kan tale om Ret for Menigheden til at faae Indflydelse paa Præstens Ansættelse, forstaaet paa anden Maade end saaledes, at det er i selve Embedets eller i Præstegjerningens Interesse, at der er et saa godt Forhold tilstede mellem Præsten og Menigheden som muligt, og at enhver fornuftig Regjering bør og vil tage Hensyn dertil. Det kan forsaavidt siges, at Sagen i den Henseende tildeels ikke stillet sig væsentlig forskjellig med Præsterne, og hvad andre Embedsmænd angaaer, forsaavidt det ogsaa vilde være saare onskeligt, om man ved mange andre Leiligheder kunde tage et vist Hensyn til, hvad der ønskes af de Borgere, med og for hvem en Embedsmand skal virke, men dog skynder jeg mig at sige til, at der er en stor Forskjel tilstede for Præstens Bedkommende ifølge Bestaaenheden af hele hans Gjerning. Netop fordi Præsten skal træde i et inderligt Forhold til de enkelte Menighedsmedlemmers Sjæle og det hele sjælelige Liv i Menigheden,